

Állatorvosi asszisztensek és állat-egészségügyi segédkezők munkavégzésének szakmai irányelve

Elfogadta a MÁOK országos küldöttközgyűlése a 2016. április 13-i ülésén,
hatályos az elfogadástól kezdődően

A Magyar Állatorvosi Kamara (a továbbiakban: MÁOK) jelen szakmai irányelvének hatálya az állatorvos-asszisztenseket és egyéb, az állat-egészségügyi szolgáltatás nyújtásában segédkező személyeket foglalkoztató szolgáltató állatorvosokra, továbbá a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: törvény) által meghatározott állatorvosi asszisztensekre terjed ki, függetlenül attól, hogy a szolgáltató állatorvosi tevékenység végzésében milyen adójogi vagy munkajogi formában vesznek részt.

Az állat-egészségügyi szolgáltató a szolgáltatói tevékenységének végzése során állatorvosi végzettséggel nem rendelkező munkatársakat is foglalkoztathat. Ezek a személyek lehetnek **állatorvosi asszisztensek**, illetve állatorvosi asszisztensnek nem minősülő **állat-egészségügyi segédkezők**.

Állatorvosi asszisztens: olyan természetes személy, aki a törvény 45. § (1) pontjában meghatározott feltételek alapján állatorvosi asszisztensi tevékenységet végezhet.

Állat-egészségügyi segédkező: olyan természetes személy, aki a törvény alapján (például az előírt szakképzettség hiányában) nem minősül állatorvosi asszisztensnek, de részt vesz az állat-egészségügyi szolgáltatói tevékenységben, úgy, hogy a kezelt állatokkal és/vagy a szolgáltatói állatorvosi tevékenységgel közvetlen összefüggésben végzi a tevékenységét. Az állatorvosi asszisztensnek nem minősülő állat-egészségügyi segédkező lehet bizonyos szakképzettséggel rendelkező személy (pl. biológia, röntgenológia, fizioterápia, viselkedésterápia), és lehet szakképzetlen is (pl. szaksegéd, segédápoló, mütös-segéd, fogóember).

Az állat-egészségügyi szolgáltató szolgáltatói tevékenységében nem állatorvosi végzettségű személy kizárólag akkor vehet részt, ha valamilyen polgári jogi kapcsolatban áll az állat-egészségügyi szolgáltatóval (pl. közreműködő tulajdonos, munkaszerződés, megbízási szerződés, együttműködési megállapodás, szakirányú képzés résztvevője stb.), egyúttal biztosított az állatorvosi szakmai irányítás és felügyelet. Az irányító-felügyelő feladattal megbízott állatorvos az állat-egészségügyi szolgáltatásba bevont nem állatorvosi végzettségű munkatársnak adott utasításaiért, a munkatárs személyét érintő intézkedéseiért szakmai felelősséget visel.

Az állat-egészségügyi szolgáltató köteles munka- és balesetvédelmi oktatásban részesíteni - annak szakképesítésétől függetlenül - a szolgáltatói tevékenységében részt vevő minden munkatársat.

Nem állatorvosi végzettségű munkatárs a gyakorlati idejétől, képesítésétől és egyéb vizsgáitól függetlenül, a törvény 45.§ (4) pontjában felsoroltakon túlmenően állatorvosi tevékenységet nem végezhet. Így különösen: önállóan állatot nem vizsgálhat, leletet nem értékelhet, nem állíthat fel kórismét, nem dönthet kezelésről, nem minősíthet állatorvosi kezelést, önállóan nem nyilatkozhat kórokozóról, járványtanról, kórfejlődésről, a beteg állapotáról, kórjóslatáról.

I. Állatorvosi asszisztens és állat-egészségügyi segédkező által végezhető feladatok kisállat-praxisban

A. Kizárólag állatorvosi felügyelettel (az állatorvos közvetlen fizikai jelenlétében és irányításával)

A.1. Állatorvosi asszisztensek

1. subcutan vagy intramuscularis injekciós (parenterális) gyógyszerkészítmény beadása, intravénás infúzió adása (az infúzió bekötésének kivételével), annak felügyelete
2. mintavétel állatból, kivéve a felsorolt há- és/vagy nyálkahártya-sérüléssel együtt járó beavatkozásokat: liquor-minta, bioptátumok, punktátumok, szövettani minták

A.2. Állat-egészségügyi segédkezők is

1. vizsgálat és kezelés során az állat lefogása, rögzítése
2. röntgenológiai-, ultrahangos- vagy EKG-vizsgálat során közreműködés
3. műtétek során közreműködés

B. Állatorvosi felügyelet nélkül (az irányító állatorvos közvetlen fizikai jelenléte nélkül)

B.1. Állatorvosi asszisztensek

1. a kórelőzményi alap-adatok felvétele, kikérdezése
2. az állat általános állapotának (pl. reagáló-képesség, kedélyállapot, étvágy, kondíció) és klinikai alapértékeinek vizsgálata (testhőmérséklet, szívverés, légzés, testsúly)
3. az állatorvos utasításainak megfelelően gyógyszerkészítmény beadása szájon át vagy gyógyszerkészítmény külsőleg történő alkalmazása (kivéve erős hatású „keresztes” készítmények, altató- vagy kábító-szerek)
4. vizsgálati minták előkészítése speciális vizsgálatra (pl. szövettani vizsgálatához minta rögzítése stb.) (a minta küldése az állatorvos felelőssége!)
5. kiegészítő vizsgálati eljárások részfeladatainak elvégzése (centrifugálás, kenetek festése, röntgen-felvétel előhívása, vizelet fizikai, kémiai vizsgálata stb.)
6. a vizsgálati eredmények, leletek bevezetése a kórlapra/számítógépbe
7. az állat előkészítése az egyes vizsgálati eljárásokhoz (pl. a bőrterület leborotválása, szőrnírási, borotválás, a műtéti terület fertőtlenítése)
8. a műtéti felszerelés előkészítése, a steril műtéti csomagok kibontása
9. speciális vagy steril alkalmazású orvosi kézi és egyéb műszerek, a műtéti eszközök tisztítása, előkészítése a sterilizálásra, sterilizálása és elhelyezése a tárolási helyre
10. táplálási, tartási és nevelési tanácsadás

B.2. Állat-egészségügyi segédkezők is

1. telefonhívások fogadása
2. tájékoztatás az állat-egészségügyi szolgáltató intézmény ügymenetéről (pl. nyitva tartás, a műtétek ütemezése, a hazavitel rendje)
3. bejelentkezések fogadása, szervezése
4. az ügyfelek fogadása
5. az állat és tulajdonosa adatainak felvétele, rögzítése
6. a tulajdonosi nyilatkozatok, nyomtatványok ismertetése és aláírása
7. az állattal és gazdájával kapcsolatos adatok felvétele
8. az állat testtömegének megmérése
9. az állat testhőmérsékletének mérése végbélben
10. az állat előzetes rögzítése az állatorvosi vizsgálatához és kezeléshez
11. az állatorvosi vizsgálat és kezelés során szükséges eszközök előkészítése (pl. fecskendő, vakcina, kötszer), tisztítása
12. a kiegészítő vizsgálati eljárások előkészítésében való részvétel (pl. a vérvételi csövek előkészítése, a levett minták csomagolása, a röntgen-előhívó felfűtése)
13. az állat elhelyezése a műtőben
14. az állat műtőasztalon való előzetes rögzítése
15. az állat testfelületének műtét utáni megtisztítása
16. a műtő felszerelésének tisztítása és karbantartása
17. a törülközők, lepedők stb. mosása és a cseréje
18. szappantartók, fertőtlenítőszeres tartályok feltöltése
19. kórházi betegek ápolása, ellátása, ketrecek tisztántartása és karbantartása
20. rendelő helyiségeinek takarítása, nyílászárók, berendezési tárgyak és eszközök (kivéve speciális vagy steril alkalmazású orvosi kézi és egyéb műszerek) tisztítása és felületfertőtlenítése
21. rendelői készletek (gyógyszerek, gyógyászati segédanyagok, irodai és egyéb készletek) figyelemmel kísérése, a gyógyszerek és a fogyóeszközök leltárjában való közreműködés
22. nyugta/számla megírása az állat-egészségügyi szolgáltató nevében, az állatorvosi munkadíj átvétele
23. az állatorvos utasításának megfelelően olyan meghatározott részfeladatok (pl. fizioterápiás vagy viselkedés-terápiás gyakorlatok) végzése, amelyekhez szakismeretekkel és megfelelő gyakorlattal is rendelkezik.

II. Az állatorvosi asszisztens által végezhető feladatok nagyállat-praxisban

Nagyüzemi állattartó telepeken a felmerülő „tömegmunkákat” csak állatorvosi asszisztens végezheti önállóan, az állatorvos irányításával és felügyeletével. Ezek a feladatok az alábbiak:

A.) Sertéstelep

1. a tartási technológiába beépített preventív parenterális kezelés (pl. vashiányos anaemia preventív kezelése)
2. a tartási technológiába beépített vitamin-készítmény beadása (per os, parenterálisan)
3. technológia-szerű ivartalanítás (napos korú hím ivarú állatok), fogazás, farok-kurtítás
4. vérvétel
5. a beteg állatok felderítésére irányuló információk begyűjtése (az állatorvosnak való jelentés)
6. az állatorvos konkrét utasítása alapján történő gyógyszer-beadás
7. nem véres ellési segélynyújtás
8. műtételnél való segédkezés
9. Állatorvos jelenlétében a tetem előkészítése a kórbonctani vizsgálatra
10. Az állatorvosi asszisztens által elvégzett munkák adminisztrációja.

B.) Szarvasmarha telep

1. a tartási technológiába beépített preventív per os parenterális kezelés (pl. szopós borjak vitaminnal, nyomelemekkel való preventív kezelése)
2. vérvétel
3. a beteg állatok felderítésére irányuló információk begyűjtése (az állatorvosnak való jelentés)
4. az állatorvos konkrét utasítása alapján történő gyógyszer-beadás, beleértve a vakcinázásokat és a tőgykezeléseket is
7. nem véres ellési segélynyújtás
8. műtételnél való segédkezés
9. csülök- és lábvégápolás
10. Állatorvos jelenlétében a tetem előkészítése a kórbonctani vizsgálatra
11. Az állatorvosi asszisztens által elvégzett munkák adminisztrációja.

Az állatorvosi asszisztens semmilyen meddősegi vagy szaporodásbiológiai kezelést nem végezhet, ide értve a diagnosztizálást, a méhkezelést, és a hormonális kezeléseket is.

A szakmai irányelv módosítását a MÁOK 2016. április 13.-i országos küldöttközgyűlése elfogadta, hatályba lépése 2016. április 13.

A korábban 2013. április 10-én elfogadott tárgyban szakmai irányelv hatályát veszítette.